

Ministerie van Justitie en Veiligheid
T.a.v. hare Excellentie D. Yesilgöz-Zegerius en zijne Excellentie F.M. Weerwind
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Ministerie van Financiën
T.a.v. hare Excellentie S.A.M. Kaag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Ingediend per e-mail

Betreft: Reactie op het concept-voorstel tot vaststelling van de Wet confiscatie crimineel vermogen en wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten in verband met verdere versterking van de aanpak van ondermijnende criminaliteit (versterking aanpak ondermijnende criminaliteit II)

Kenmerk: JN/OMJ/AWJ/PW/MIC 329-0131

Den Haag, 31 januari 2022

Excellenties,

Wij danken u dat u ons in de gelegenheid stelt op het conceptwetsvoorstel versterking aanpak ondermijnende criminaliteit te reageren. Voorafgaand aan de totstandkoming van onze reactie hebben wij met het ministerie van Justitie en Veiligheid vruchtbaar overleg gevoerd over een aantal aspecten van het voorstel. Een groot deel van de in dit schrijven geadresseerde punten is in dat overleg ter sprake gekomen, en wij willen de betrokken medewerkers op het ministerie danken voor hun luisterend oor. Met deze reactie willen wij het besprokene nader concretiseren, in het vertrouwen dat de hieronder genoemde punten uw aandacht zullen hebben bij het concipiëren van het definitieve voorstel.

De KBvG onderschrijft de doelstelling van het wetsvoorstel, namelijk om effectief op te kunnen treden tegen verschillende verschijningsvormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Het voorstel voorziet in dat kader in het tot stand brengen van een nieuwe Wet confiscatie criminele goederen en tot aanpassing van de bestaande wetgeving. De voorgestelde Wet confiscatie criminele goederen zal de confiscatie mogelijk maken van goederen die verondersteld afkomstig zijn van enig strafbaar feit, zonder dat sprake is van een voorafgaande veroordeling van een persoon voor een met dit goed verband houdend strafbaar feit. De voorgestelde regeling is gebaseerd op de verzoekschriftprocedure van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Een onherroepelijke rechterlijke beslissing tot confiscatie zal dan uiteindelijk tot gevolg kunnen hebben dat de eigendom van het goed vervalt aan de staat.

Onze reactie beperkt zich tot de ‘Wet confiscatie criminele goederen’, opgenomen in ARTIKEL I van het voorstel.

1. Inleiding: *Non-Conviction Based Confiscation*

Naar huidig recht zijn de strafvorderlijke bepalingen die zien op het in beslag nemen van goederen afhankelijk van het vonnis van de strafrechter. Een veroordeling kan in bepaalde situaties lastig zijn om af te dwingen, waardoor het feitelijk onmogelijk is om goederen waarvan een zeker vermoeden bestaat dat ze verband houden met een strafrechtelijk feit aan het verkeer te onttrekken. Ter verbetering van de bestrijding van het corrumpere van het maatschappelijk verkeer door crimineel geld is dit voorstel in het leven geroepen, dat voorziet in de mogelijkheid tot de zogeheten *Non Conviction Based Confiscation* (hierna: NCBC). Het gaat om de confiscatie van strafrechtelijke goederen, zonder dat er sprake is van een veroordeling van een met deze goederen verband houdend strafbaar feit.

Naast een wetstechnische, behelst dit voorstel ook een rechtspolitieke keuze. Omwille van de omvang van dit voorstel, en omdat de discussie hieromtrent in andere gremia, waaronder het parlement, zal worden gevoerd, beperken wij ons met onze opmerkingen hoofdzakelijk tot de technische keuzes die in het ontwerp worden voorgesteld.

2. Wetssystematische perikelen als gevolg van de plaatsbepaling in het civiele procesrecht

Een bijzonder aspect vormt de plaatsbepaling van het voorstel in een apart wetsvoorstel. De keuze om het beslag niet onder het strafrecht te brengen wordt gemotiveerd vanuit het gegeven dat het NCBC-beslag niet is gericht op vervolging en bestraffing van een verdachte, maar op herstel van de maatschappelijke orde die vereist dat goederen met een criminele herkomst uit de roulatie worden gehaald.

De KBvG vraagt zich af of de plaatsbepaling van dit beslag in het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering de meest gelukkige is. Het voorstel ziet immers op een strafrechtelijke situatie: er is sprake van een vermoeden dat een goed betrokken is bij, of afkomstig is uit, een strafbaar feit, waarbij de wens bestaat om dat goed aan het verkeer te onttrekken. Dat maakt dat zowel de hoedanigheid van bij het beslag betrokken partijen, het toetsingskader voor het verlenen van het verlot en de gehele context van de procedure anders is dan in de civiele procedure. Wij voorzien bij de voorgestelde plaatsbepaling in het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering in ieder geval de onder 2a. en 2b. genoemde problematiek:

2a. Het te hanteren toetsingskader bij het verlenen van het verlot tot het leggen van beslag

Het NCBC-beslag voorziet in de mogelijkheid tot het leggen van beslag op een vermogensbestanddeel, waarvan met enige zekerheid kan worden gezegd dat dit betrokken is bij een strafbaar feit, maar waarbij echter geen sprake is/hoeft te zijn van een met dat goed samenhangende strafzaak die aanhangig gemaakt kan worden. Volgens het voorstel ligt het initiatief bij het OM, maar is het vervolgens aan de civiele rechter om te beslissen of er sprake is van een goed afkomstig uit een strafbaar feit. Doordat de onschuldpresumptie niet van toepassing is in het civiele recht, zal van de wederpartij c.q. belanghebbende daarom een actievere rol worden verwacht.

Het is de vraag of dit wenselijk is. Een strafzaak die niet met een veroordeling kan worden afgesloten resulteert hier feitelijk in een civiele procedure waar bepaalde strafrechtelijke normen, zoals de

onschuldpresumptie en andere normen die strekken tot de bescherming van de verdachte, niet *a priori* hebben te gelden.

Hoewel te verwachten is dat de civiele rechter met een schuin oog zal kijken naar de normen van het strafrecht, zoals de bescherming van de verdachte, biedt het voorstel in haar huidige vorm weinig zekerheid ten aanzien van de rechtsbescherming van betrokkenen, waardoor de toepassing van de strafrechtelijke waarborgen feitelijk aan het toeval wordt overgelaten.

2b. In Rem-procedure

Het NCBC-beslag zal uit zijn aard worden toegepast in situaties waarin geen sprake (meer) is van een lopende strafzaak, er evenmin een verdachte in het spel is, noch dat er sprake is van verdenking van een concreet strafbaar feit waarvoor een strafvervolgning wordt ingesteld. Er is slechts sprake van een goed, waarvan een zeker vermoeden bestaat dat dit in verband gebracht kan worden met een strafbaar feit. De onbekendheid met eventuele betrokkenen ten tijde van de beslaglegging, heeft aanleiding gegeven tot de vormgeving van het NCBC-beslag in een zogeheten *in rem*-procedure, een van menselijke betrokkenheid geabstraheerde procedure die zich richt tegen een voorwerp.

Door deze keuze is de voorgestelde beslagprocedure niet goed plaatsbaar in het systeem van de civiele rechtsvordering: het burgerlijk procesrecht kent geen equivalent in het voeren van een procedure tegen een voorwerp. Civielrechtelijk richt het leggen van beslag zich tot een beslagene en niet tot het goed dat beslagen wordt. Overigens is deze gerichtheid van het beslag tot personen niet exclusief voorbehouden aan het civiele recht. Ook de strafvorderlijke onteigenings-maatregel richt zich tegen de (onbekende) bezitter van een goed.

Het bovenstaande roept onder meer de vraag op hoe een dergelijk beslag betekend zal moeten worden. Waar een beslag normaal gesproken *in personam* wordt betekend, wordt niet duidelijk hoe dit zal dienen te geschieden indien de procedure zich richt tegen een voorwerp. Wil men die optie onderbrengen in de huidige systematiek van het burgerlijk procesrecht, waarin betekening aan de persoon een constitutief vereiste is voor de geldigheid van het beslag, dan zal de wettelijke betekenis van het betekeningsproces moeten meeveranderen, met tal van onwenselijke consequenties voor verschillende andere onderdelen van het huidige executie- en beslagrecht.

Het voorstel tot het instellen van een *in rem*-procedure, een procedure tegen een goed, past naar de mening van de KBvG dan ook niet goed in het Nederlands beslagrecht. Wil men aan de voorgestelde *in rem*-procedure vasthouden, dan zal deze veel scherper moeten worden gekaderd in het wetsvoorstel, buiten het reguliere civiele executie- en beslagrecht om.

Hoewel opsporingsambtenaren in het voorstel een inspanningsverplichting hebben om belanghebbenden te signaleren aan wie betekend moet worden, zal het toch geregeld voorkomen dat die niet bekend of onvindbaar zijn, en uiteindelijk niet worden betrokken in de procedure. Met die situatie zal dus terdege rekening moeten worden gehouden in het definitieve ontwerp.

3. Het begrip waarde

De NCBC-procedure kan enkel worden gevoerd als het te confisqueren goed een waarde vertegenwoordigt van ten minste €25.000,-. Waarschijnlijk heeft men hier de waarde in het rechtsverkeer op het oog, en niet de executiewaarde. Wellicht is het goed om dit in de toelichting op het wetsvoorstel te expliciteren, en daarbij uitdrukkelijk te bepalen dat de in dezen te voeren procedure altijd bij de handelskamer van de rechtbank gevoerd zal moeten worden. Hierbij kan aangevuld worden dat, indien de waarde van het betrokken goed te eniger tijd minder dan € 25.000,- mocht blijken te zijn, artikel 93 Rv. uitgesloten dient te worden. Een dergelijke bepaling werd reeds eerder opgenomen in art. 4 van de Uitvoeringswet EU-executieverordening en Verdrag van Lugano.

4a. Doel en kwalificatie van het beslag: verhaal, opsporing of afgifte

Beslagen kunnen op onderscheiden wijze worden gekwalificeerd in het Nederlands recht, al naar gelang het doel van het beslag. Qua systematiek is het zeer van belang dit aspect mee te wegen bij de plaatsbepaling van het NCBC-beslag.

Beslag tot verhaal

Het NCBC-beslag laat zich het beste omschrijven als een conservatoir beslag dat dient tot zekerheidstelling met als uiteindelijk doel verbeurdverklaring/confiscatie. Het moge duidelijk zijn dat deze omschrijving niet strookt met het karakter van een verhaalsbeslag, het ontwerp spreekt dan ook over conservatoir. Er is bij de NCBC-situatie geen sprake van een vordering die zich leent als grondslag waarvoor wordt verhaald.

Beslag met een opsporingsdoel

Het klassieke strafbeslag als bedoeld in artikel 94 van het Wetboek van strafvordering heeft een opsporingsdoel. Het voorgestelde beslag is daarmee, ten opzichte van de civiele beslagen, te kenschetsen als een beslag *sui generis*. Nu het NCBC-beslag tot doel heeft om een goed te onttrekken aan het verkeer en te onteigenen, ligt het niet voor de hand dit beslag onder de reikwijdte van artikel 94 Wetboek van Strafvordering te brengen.

Beslag tot afgifte

Naar analogie valt het NCBC-beslag nog het beste te kwalificeren als een beslag tot afgifte. De KBvG adviseert dan ook om aan te sluiten op het systeem van afgiftebeslagen, met dit verschil dat bij het NCBC-beslag uiteindelijk geen sprake zal zijn van afgifte, maar van verbeurdverklaring. Voor de rechtspraktijk zal een aparte afdeling voor dit nieuwe beslag vermoedelijk het meest duidelijk en werkbaar zijn: een afdeling waarin wordt geregeld hoe er binnen het strafrechtelijk kader een reëel beslag tot confiscatie wordt gelegd en als zodanig een eigen naam krijgt zoals het conservatoire-, het afgifte-, het leveringsbeslag, het maritale beslag en het bewijsbeslag. Gedacht kan worden aan opname in Boek III, titel 4, afdeling 8.

In die afdeling zal wel qua techniek wel duidelijk aansluiting worden gezocht bij de regeling over afgifte en levering van de artt. 730-737 Rv. zoals het opnemen van de schakelbepaling van art. 734 Rv..

Een verwijzing zoals in artikel 10 lid 1 van het ontwerp is opgenomen, is daarvoor onvoldoende specifiek. Een voorbeeld van een heldere verwijzing kan worden gevonden in het huidige artikel 734, dat terugverwijst naar de vorm waarin conservatoire verhaalsbeslagen worden gelegd, en waarbij vervolgens via artikel 702 lid 1 wordt verwezen naar de executoriale verhaalsbeslagen. Wellicht dat hieruit inspiratie kan worden geput.

4b. Betekenen aan een onbekend persoon

Waar in het huidige executie- en beslagrecht een beslag altijd aan een (rechts-)persoon betekend dient te worden, is één van de belangrijkste kenmerken van het NCBC-beslag, dat vaak geen wederpartij c.q. belanghebbende bekend zal zijn.

In een aantal situaties zullen deze problemen zich niet voordoen. Zo zal bij een beslag op een roerende zaak vaak aan de (voormalige) houder van die zaak kunnen worden betekend, tot wie men zich kan richten door deze als belanghebbende aan te wijzen.

De KBvG adviseert om hierin de analogie te zoeken bij de wijze van betekening aan krakers, als neergelegd in 61 Rv.. Die betekening wordt gericht aan “hen die zich bevinden in een onroerende zaak”. Er zal voor het betekenen van een NCBC-beslag een parallelle formulering moeten worden gevonden, zoals “de onbekende belanghebbenden bij” (gevolgd door een omschrijving van het object) waarna logischerwijs de weg van 54 Rv. volgt.

Indien een persoon bekend is kan uiteraard aan die persoon betekend worden (naar analogie met de werkwijze van art. 61 Rv.) maar daarnaast zal altijd ook een betekening aan onbekenden plaats moeten hebben waarbij aansluiting gezocht zal moeten worden bij de regeling van 54 Rv.. Het zal immers bijna altijd op voorhand onduidelijk zijn, wie de gezamenlijke belanghebbenden zijn.

De te formuleren bepaling zal, om het eigen karakter te benadrukken, een plaats moeten krijgen in de nieuwe afdeling in Rv., dus niet in de art. 45-66 Rv.. Zie over de plaatsbepalingen ook onze opmerkingen onder 4a..

Het bepaalde in art. 3 lid f van het ontwerp gaat in de praktijk problemen veroorzaken, dit in verband met het HR arrest van 5 april 2013 ECLI:NL:HR:2013:BY9084; NJ 2014/126.¹ Als het om onbekenden

¹ De vraag of de betekening van een exploit aan de gezamenlijke erfgenamen van een overledene zonder vermelding van de namen en woonplaatsen van deze erfgenamen rechtsgeldig kan geschieden aan de laatste woonplaats van de overledene, wanneer aldaar niet (ten minste) een van de in art. 53 aanhef en onder a Rv. genoemde personen woont, wordt ontkennend beantwoord. Gelet op zijn totstandkomingsgeschiedenis moet art. 53 Rv. aldus worden verstaan dat dit voorschrift slechts kan worden toegepast in de onder a, b en c van dat artikel bedoelde gevallen. Daaruit volgt dat wanneer niet voldaan is aan de eis van art. 53 aanhef en onder a Rv. dat een van de daar genoemde personen nog op de laatste woonplaats van de overledene woont, betekening van het exploit aan die woonplaats van de overledene niet mogelijk is.

De vraag of het exploit rechtsgeldig is betekend op de voet van art. 54 lid 2 Rv. moet ontkennend worden beantwoord, omdat daarbij het vereiste van art. 45 lid 3 aanhef en onder d Rv. in acht moet worden genomen, in dier voege dat het exploit de naam vermeldt van degene voor wie het is bestemd. Art. 54 lid 2 Rv. kan niet ertoe leiden dat het exploit wordt betekend aan de laatste woonplaats van de overledene.

In gevallen waarin noch art. 53 noch art. 54 lid 2 Rv. voor toepassing in aanmerking komt, biedt art. 4:204 BW de mogelijkheid de benoeming van een vereffenaar over de opengevallen nalatenschap te verzoeken, waarna op de voet van art. 53 aanhef en onder b Rv. betekening van een exploit aan de gezamenlijke erfgenamen, zonder vermelding van namen en woonplaatsen, kan geschieden door betekening aan de persoon of de woonplaats van de vereffenaar.

gaat zal een vereffenaar moeten worden aangewezen. In de praktijk zal dit onmogelijk zijn vanwege de korte betekeningstermijnen die het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering kent.

De KBvG dringt er op aan dat art. 53 Rv. wordt gewijzigd, in die zin dat de termijn van 1 jaar in lid c van dat artikel wordt geschrapt en dat de combinatie van de art. 53 en 54 mogelijk wordt gemaakt. Dit in overeenstemming met de gangbare praktijk tot het voormelde arrest door de Hoge Raad werd gewezen.

5a. Het beslag, rangschikking bij cumulatie en overgang van beslagen

Vorderingen waarvoor verhaalsbeslagen worden gelegd kennen een rangschikking ten aanzien van de verdeling van de opbrengst voor het geval er sprake is van cumulatie van schuldeisers. De netto-opbrengst wordt dan verdeeld volgens de regeling van art. 3:277 Rv. e.v.. Het zullen niet alleen geldvorderingen zijn, mogelijk zijn er ook afgifte-gerechtigden. In het voorliggende voorstel is omtrent de positie van het NCBC-beslag binnen die rangschikking nog niets opgenomen. Het verdient in de ogen van de KBvG dan ook aanbeveling om het definitieve voorstel aan te vullen met een regeling over de rangschikking van het NCBC-beslag.

De KBvG adviseert om, in het belang van eventuele belanghebbenden die te goeder trouw zijn, dit nieuwe NCBC-beslag in ieder geval geen voorrang of (super-)preferentie te geven. Het NCBC-beslag heeft tot doel om crimineel vermogen aan het verkeer te onttrekken, zulks in het algemeen belang. Het staat op gespannen voet met dat algemene belang wanneer in voorkomend geval derden, mogelijk zelfs slachtoffers van een delict ook in hun vermogen worden getroffen, door de onteigening of (super-)preferentie van de staat. In dat licht is het raadzaam om dit beslag als rest-actie onderaan in de hiërarchie op te nemen.

5b. Cumulatieve beslaglegging door OM op gelden die al onder de Staat liggen: eigenbeslag?

Dit voorstel roept de vraag op hoe er door het OM een cumulatief beslag kan worden gelegd onder de staat, die gelden onder zich heeft. Er is dan sprake van een bestuursorgaan van de staat, dat cumulatief beslag legt onder de staat. Ter verduidelijking: het gaat om vermogensobjecten die zich onder de staat bevinden. De onbekende belanghebbende heeft in die situatie (theoretisch) een vordering tot teruggave van het beslagene waartegenover de staat wil handhaven. De weg van artikel 724 Rv. (eigenbeslag) lijkt hierbij de juiste weg.

In de visie van de KBvG zal dit het meest voorkomende beslag zijn: bijna altijd zullen zaken al door een opsporingsambtenaar beslagen zijn, het confiscatiebeslag treedt dan (geheel of gedeeltelijk) in de plaats van het strafvorderlijk beslag of zal er zelfs naast kunnen bestaan. In de praktijk kan confiscatiebeslag meerdere goederen treffen met een gezamenlijke waarde van meer dan € 25.000. In de praktijk is het niet ondenkbaar dat een beslag zelfs meerdere malen van kleur verschiet al naar gelang de ontwikkelingen in de procedure. Dat aspect verdient aandacht in de toelichting op het ontwerp

5c. Bevoegdheid tot binnentreden

Een praktisch punt is dat de gerechtsdeurwaarder, bij de uitvoering van zijn taken als bedoeld in artikel 11, eerste lid, van artikel 1 van het voorstel, de bevoegdheid krijgt om overal binnen te treden zoals dat ook bij de gijzeling is geregeld in art. 593 Rv..

Het blijven volgen van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering en dan met name art. 444 Rv. zal in de praktijk onwerkbaar zijn gezien beperkingen die het gevolg zijn ons systeem van beslagrecht en die fundamenteel zijn verwoord in HR 4 mei 1951, ECLI:NL:HR:1951:32, NJ 1951, 525 (Oelen/te Pas) dat (mede) heeft geleid tot de invoering van 461d Rv. in 1992.

De *in rem* benadering, maar ook een eventuele *ad personam* benadering als daarvoor toch wordt gekozen, zal enkel effectief kunnen zijn bij een verregaande verruiming van 444 Rv.. Lid 1 van dat artikel is in zijn huidige vorm namelijk te beperkend: het ziet enkel op de bodem van de beslagene. Een te verlenen verlof zal zich bij roerende zaken moeten richten tot een ieder die de zaak houdt zonder dat het noemen van een naam nodig is.

Ook als een belanghebbende bekend is zal de gerechtsdeurwaarder overal moeten kunnen binnentreden teneinde de zaak te kunnen beslaan en onder zich nemen zonder de beperking van voormeld arrest van de Hoge Raad en art. 461d Rv..

In dit verband wijst de KBvG op de problemen die beslagen kunnen frustreren, zie daarvoor Voorzieningenrechter Leeuwarden 23 januari 2003 ECLI:NL:RBLEE:2003:AF3276, Voorzieningenrechter Utrecht 4 april 2012, ECLI:NL:RBUTR:2012:BW0831 en BW0837 en Voorzieningenrechter Utrecht 10 januari 2014 ECLI:NL:RBMNE:2014:31.

6. Welke stukken moeten worden betekend?

In de civiele rechtspraak dient een verzoekschrift gemotiveerd te worden. De motivering vindt veelal plaats door het toevoegen van bijlagen. Bij het leggen van conservatoir (derden-)beslag, worden deze bijlagen meebetekend. Geregeld komt het voor dat deze bijlagen gevoelige informatie bevatten. De civiele opvatting is dat er zichtbaar en transparant moet worden bewezen, en vanuit dat gezichtspunt is het doorgaans geen probleem om alle bijlagen mee te betekenen.

Ten aanzien van bewijsstukken over door het Openbaar Ministerie geïnitieerde vervolgingen zal de situatie anders liggen. Om het lekken van gevoelige informatie over lopende vervolgingen te voorkomen, zal een regeling moeten worden opgesteld waarbij bijvoorbeeld met toestemming van de voorzieningenrechter door de Officier van Justitie beperkingen kunnen worden aangebracht in de mee te betekenen stukken. Dit dient expliciet te worden bepaald.

In de NCBC-wet kan daarbij worden aangegeven dat door de rechter, op verzoek van het Openbaar Ministerie, bepaald kan worden welke bijlagen gedeeld moeten worden met de belanghebbende(n).

7. Extraterritoriale werking van het NCBC beslag

In artikel 6 lid 2 jo. 10 lid 2 van het voorstel wordt een regeling voorgesteld ten aanzien van goederen die zich niet in Nederland bevinden. De eerste vraag die moet worden gesteld is in hoeverre de NCBC-procedure dan toepassing kan vinden. Extraterritoriale werking voor Nederlands beslagrecht is immers niet mogelijk. Zie daaromtrent HR 26 november 1954, ECLI:NL:HR:1954:13, NJ 1955/698 (Lindeteves/Meilink), welke uitspraak volgens Hof 's-Hertogenbosch 15 januari 2019, ECLI:NL:GHSHE:2019:168 (RWRC/Shipyards) onverkort van toepassing is.² Het betekent dat een

² Rov. 6.5.3. In de door het hof geraadpleegde literatuur wordt ook thans, ruim 60 jaar na het wijzen van het Lindeteves-arrest, uitgegaan van de door de Hoge Raad geformuleerde norm (vergelijk Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering Losbladig, artikel 475 Rv., aantekening 3.4. (Broekveldt); Boersma & van den Heuvel, Derdenbeslag in internationaal perspectief, WPNR 2009, p. 113-122; Barten & Van het Kaar, "Grensverleggend

Nederlandse gerechtsdeurwaarder geen beslag kan leggen op een goed dat zich op dat moment in Duitsland bevindt of op een tas met geld die in België is achtergelaten. Dit zo zijnde zal het onzeker zijn of de rechter een dergelijk verlof zal verlenen. Nederlandse gerechtsdeurwaarders zijn immers slechts bevoegd in Nederland. Zou wel verlof worden verleend betreffende goederen die zich niet in Nederland bevinden, dan moet worden aangenomen dat het verlof pas werking verkrijgt op het moment dat het goed zich in Nederland bevindt doordat bijvoorbeeld de auto zich na enige tijd in Nederland bevindt of de tas met geld naar Nederland wordt overgebracht. Opdat duidelijkheid bestaat zou een oplossing kunnen zijn om dit expliciet in de Memorie van Toelichting te benoemen. Een andere oplossing zou er in kunnen bestaan om uitdrukkelijk te bepalen dat verlof kan worden verleend waarna beslaglegging kan plaatsvinden als de in het beslag genoemde goederen zich in Nederland bevinden.

Ook kan zich de situatie voordoen dat enkele in beslag te nemen goederen zich in Nederland bevinden en enkele zich buiten Nederland bevinden. Het ligt voor de hand dat de rechter die verlof kan verlenen betreffende de zich in Nederland bevindende goederen in een dergelijk geval ook verlof kan verlenen ter zake van de zich in het buitenland bevindende goederen. Het verdient o.i. aanbeveling een en ander in de Memorie van Toelichting te benoemen.

8. (Niet) verplichte procesvertegenwoordiging in de beklagprocedure

Het voorstel schrijft voor de beklagprocedure geen verplichte procesvertegenwoordiging voor, hetgeen gezien de drempelwaarde op de kantonrechtsgrens van € 25.000,- opmerkelijk genoemd mag worden. Niet alleen de waarde van het goed maakt, dat verplichte rechtsbijstand geïndiceerd is, ook wordt de vraag opgeroepen hoe dit vervolgens doorwerkt in hoger beroep: mag de belanghebbende dan ook in hoger beroep zonder advocaat verschijnen? Het is de KBvG uit de tekst van het voorstel niet duidelijk, of dit het beoogde gevolg is van het voorstel. Voor zover u de niet-verplichte procesvertegenwoordiging in eerste aanleg wilt handhaven, willen wij in ieder geval met klem adviseren het stellen van een advocaat in hoger beroep verplicht te stellen.

Voor zover het huidige voorstel is ingegeven door de gedachte dat een belanghebbende door de Staat wordt benadeeld indien hij wordt gedwongen om een advocaat te stellen bij het opheffen van een onrechtmatig beslag, willen wij aangeven dat in een normale, civielrechtelijke situatie een burger ook een advocaat dient te stellen om een onrechtmatig beslag opgeheven te krijgen. Het dient zowel de rechtszekerheid als de rechtseenheid indien de voorgestelde beklagprocedure hier niet van afwijkt.

9. Slotopmerkingen

De feitelijke uitvoering van de verbeurdverklaring mag enkel plaatsvinden als rechtsmiddelen volledig zijn uitgeput. Het komt de KBvG voor dat er aansluiting gezocht moet worden bij het systeem van 820 Rv. Omdat bijna per definitie sprake zal zijn van onbekende belanghebbenden, is publicatie van de beschikking in de Staatscourant (vanwege de griffier) met daaraan gekoppeld een fatale termijn voor appel geboden.

Het ontwerp haakt blijkens de toelichting in par 2.3.8 aan bij het systeem van 430-438B Rv. maar ook bij 704 Rv? Niet duidelijk is, of door het onherroepelijk worden van de beschikking een beslag

'derden-beslag: over de reikwijdte van een Nederlands beslagverlof onder de Herschikking Brussel I, NIPR 2015 afl. 2).

automatisch van kleur verschiet, een betekening vereist is en zo ja: naar welke vorm, of dat wellicht een andere rechtstoestand intreedt. Dat roept vragen op ten aanzien van (onder meer) derden- en aandelenbeslagen, in verband met de termijnen die de wet aan de executie verbindt en ook de handelingen die door de gerechtsdeurwaarder gewoonlijk in het kader van de executie moeten worden verricht. De opmerking dat de gerechtsdeurwaarder ex art. 434 Rv. een plaats heeft bij de executie van registergoederen lijkt een misslag, wordt hier niet-registergoederen bedoeld?

Mocht u naar aanleiding van deze reactie nog vragen hebben, dan is de KBvG uiteraard te allen tijde tot een nadere toelichting bereid. Deze reactie mag openbaar zijn.

Hoogachtend,

Namens de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

J. Nijenhuis en O.M. Jans, bestuursleden KBvG